

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku T. G.

przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia o wysokość renty,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 maja 2010 r.,

zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 28 października 2009 r.,

oddala zażalenia.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 28 października 2009 r., Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 3.297,96 zł i odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie T. G. od wyroku tego Sądu z dnia 16 czerwca 2009 r., w sprawie przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o wysokość renty rolniczej, wskazując w uzasadnieniu, że skarga kasacyjna jest przedmiotowo niedopuszczalna na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. W ocenie Sądu, przedmiotem sporu w rozpoznawanej sprawie była jedynie wysokość renty rolniczej wnioskodawczynie, wobec wstrzymania wypłaty części uzupełniającej tego świadczenia, bowiem prawo do świadczenia zostało jej przyznane. Spór dotyczył więc prawa majątkowego (wysokości świadczenia), stanowiącej różnicę pomiędzy wysokością dochodzonego świadczenia a

świadczeniem faktycznie wypłacanym wnioskodawczyni. W odniesieniu do takiego roszczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uwarunkowana wykazaniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości co najmniej 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd Apelacyjny podkreślił, że renta jest świadczeniem powtarzającym się, stąd o wartości przedmiotu zaskarżenia decyduje wartość dochodzonego świadczenia za okres roku, zgodnie z art. 22 k.p.c.

W zażaleniu od powyższego postanowienia pełnomocnik wnioskodawczyni, wniósł o jego uchylenie, wskazując że Sąd błędnie ustalił przedmiot sporu gdyż przedmiotem decyzji organu rentowego było wstrzymanie wypłaty części uzupełniającej renty, a skarga kasacyjna dotycząc materii wskazanej w zdaniu drugim art. 398² § 1 k.p.c. jest przedmiotowo dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. W ocenie pełnomocnika istota sporu dotyczy nie samej wysokości renty - lecz prawa do tzw. części uzupełniającej renty, a wysokość świadczenia rentowego w tego rodzaju sprawie ma znaczenie wtórne. Zasadniczym problemem jest odpowiedź na pytanie, czy rolnikowi przysługuje prawo do tzw. części uzupełniającej renty w sytuacji, gdy z uwagi na swój stan zdrowia nie prowadzi gospodarstwa rolnego, ale jest jego współwłaścicielem.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia jedynie w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, natomiast w pozostałych sprawach z tego zakresu skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² k.p.c.). Z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że w sprawie, w której kwestionuje się zawieszenie części uzupełniającej renty lub emerytury, dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. Aktualnie pozostaje w tym zakresie orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące dopuszczalności kasacji z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia (por. np. postanowienia z dnia 24 czerwca 2009 r., II UZ 19/09, z dnia 21 lipca 2009 r., II UZ

26/09, oba niepublikowane). Odrzucając skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych, Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że sprawa o wypłatę części uzupełniającej renty ma charakter majątkowy i nie jest jednocześnie sprawą o przyznanie lub wstrzymanie prawa do tego świadczenia. Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291 ze zm.) renta rolnicza składa się z części składkowej i części uzupełniającej, ustalanych zgodnie z art. 25 i 26 ustawy. Dla każdej z tych części ustala się wskaźnik wymiaru. Tym samym renta rolnicza jest jednym świadczeniem składającym się z dwóch części. Przedmiotem rozpoznawanej sprawy była jedynie wysokość renty rolniczej wnioskodawczyni, wobec wstrzymania wypłaty części uzupełniającej tego świadczenia. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.). W zaskarżonej decyzji organ rentowy nie orzekał o przyznaniu lub wstrzymaniu skarżącej renty (prawo do tego świadczenia zostało wnioskodawczyni przyznane i od 30 stycznia 2004 r. otrzymuje ona rentę rolniczą), ale o zawieszeniu wypłaty części uzupełniającej świadczenia, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z treścią tego przepisu, wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia społecznego rolników ulega częściowemu zawieszeniu, na zasadach określonych w ust. 2-8 tego przepisu, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą. W przypadku wnioskodawczyni zawieszona została część uzupełniająca renty rolniczej na podstawie art. 28 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ze względu na prowadzenie działalności rolniczej. Nie nastąpiło zatem wstrzymanie renty, lecz zawieszenie wypłaty jej części uzupełniającej. Sprawę, w której kwestionuje się zawieszenie części uzupełniającej renty rolniczej, można porównać do sprawy, w której kwestionuje się zmniejszenie emerytury z powodu przekroczenia dolnej granicy przychodów. W obu typach spraw nie następuje wstrzymanie świadczenia, zatem spraw tych nie dotyczy zdanie drugie art. 392² § 1 k.p.c. i dopuszczalność skargi kasacyjnej w tego rodzaju sprawach zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia. Zatem w sprawie, w której kwestionuje się

zawieszenie części uzupełniającej renty rolniczej, dopuszczalność skargi kasacyjnej zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.), ponieważ sprawa ta nie jest sprawą o przyznanie renty ani sprawą o jej wstrzymanie (por. podobny pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, dotąd niepublikowane).

W tym stanie rzeczy, stanowisko Sądu Apelacyjnego jest trafne (art. 398⁶ § 2 k.p.c.), co biorąc pod uwagę, należało orzec jak w postanowieniu, zgodnie z art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.